

EFFECTIEF **DEBATTEREN**

Toine Braet

Lenneke Schouw

Noordhoff Uitgevers

Effectief debatteren

A. Braet
L. Schouw

Effectief debatteren

Argumenteren en presenteren over beleid

Tweede druk

Noordhoff Uitgevers Groningen/Houten

Ontwerp omslag: Noordhoff Uitgevers bv
Omslagillustratie: Noordhoff Uitgevers bv

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan: Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB Groningen, e-mail: info@noordhoff.nl

6 7 8 9 10 / 13 12 11

© 1998 Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten, The Netherlands.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

ISBN (ebook) 978-90-01-85152-1

ISBN 978-90-01-15974-0

NUR 810

Woord vooraf

Dit boek is in de eerste plaats bedoeld als praktische handleiding. Aan de ene kant is het bestemd voor studenten die aan hbo of universiteit debatonderwijs volgen. Aan de andere kant is het bruikbaar voor debaters die zich buiten het onderwijs, bijvoorbeeld als lid van een debating club, voorbereiden op debatwedstrijden. In de tweede plaats wordt in dit boek, in de paragrafen *Verantwoording*, kort ingegaan op de achtergronden van de behandelde debatregels. Zowel de historische wortels — die in het Amerikaanse *academic debate*, meer in het bijzonder in het *policy debate* liggen, en in de retorische traditie — als de theoretische rechtvaardigingen van de regels krijgen aandacht. In de *bibliografische aantekeningen* wordt naar gebruikte literatuur verwezen.

Het praktische deel van dit boek vervangt *Debatteren over beleid* van Braet en Berkenbosch uit 1989. Door de splitsing in Basishandleiding en Verdieping en door verwerking van onze gegroeide ervaring met debatonderwijs hopen wij de praktische bruikbaarheid verhoogd te hebben.

Met het verschaffen van enige historische en theoretische achtergronden willen we debatdocenten en alle andere belangstellenden in de principes van het debatteren de weg wijzen in de gedachtevorming en de literatuur over debatteren. Wij proberen er ook de verdere ontwikkeling van de debattheorie in Nederland mee te stimuleren.

We danken onze studenten voor commentaar op delen van de kopij en B. Dongelmans voor zijn hulp bij bijlage 2.

A. Braet
L. Schouw
voorjaar 1998

Inhoud

Inleiding

Deel 1 Basishandleiding 13

1 De debatstelling 14

- 1.1 Eisen aan de debatstelling 14
- 1.2 De taken van de debaters en de jury; verdeling van de bewijslast 16
- 1.3 De adviezen op een rij 18

2 De standaardgeschilpunten 19

- 2.1 De vier vaste punten gezien vanuit de voorstanders 19
- 2.2 De vier vaste punten gezien vanuit de tegenstanders 21
- 2.3 Overzicht van de vier standaardgeschilpunten 23
- 2.4 De adviezen op een rij 24

3 Argumentatie en documentatie 25

- 3.1 Argumenten van de voorstanders bij de vier vaste punten 26
- 3.2 Argumenten van de tegenstanders bij de vier vaste punten 30
- 3.3 Twee routes bij het documenteren 33
- 3.4 De adviezen op een rij 37

4 De debatbeurten: strategisch plannen en effectief reageren 39

- 4.1 Het plannen van de voorstandersbeurten 40
- 4.2 Het plannen van de tegenstandersbeurten 47
- 4.3 Effectief reageren 52
- 4.4 De adviezen op een rij 55

5 De presentatie 57

- 5.1 Duidelijk en vlot formuleren 57
- 5.2 Overtuigend brengen 63
- 5.3 De adviezen op een rij 66

- 6 De jurering 67**
- 6.1 De samenstelling en de taak van de jury 67
- 6.2 De teambeoordeling: wie heeft het debat gewonnen? 68
- 6.3 De individuele beoordeling: wie heeft het beste gepresenteerd? 79
- 6.4 Het maken van een juryrapport 80
- 6.5 Een geïntegreerde beoordeling van inhoud en presentatie 80
- 6.6 De adviezen op een rij 82

Deel 2 Verdieping 83

7 Meer over de debatstelling en beleidsdebatteren 84

- 7.1 Extra adviezen 84
- 7.2 Verantwoording 86

8 Meer over de standaardgeschilpunten en de verdeling van de bewijslast 89

- 8.1 Extra adviezen 89
- 8.2 Verantwoording 94

9 Meer over de argumentatie 98

- 9.1 Extra adviezen 99
- 9.2 Verantwoording 107

10 Meer over de debatbeurten 110

- 10.1 Extra adviezen 110
- 10.2 Verantwoording 121

11 Meer over de presentatie 124

- 11.1 Extra adviezen 124
- 11.2 Verantwoording 127

12 Meer over de jurering 130

- 12.1 Extra adviezen (voor ervaren juryleden) 130
- 12.2 Jureerfouten (van beginnende juryleden en buitenstaanders) 133
- 12.3 Verantwoording 136

Bibliografische aantekeningen 138

Bijlage 1 Een voorbeeld van een debat 140

Bijlage 2 Informatiebronnen en vindplaatsen van informatiebronnen 154

Bijlage 3 Een voorbeeld van een juryrapport 158

Bijlage 4 Voorbeelden van debatstellingen 165

Bijlage 5 Suggesties voor het gebruik van dit boek 167

Inleiding

Wat is debatteren?

'De voorstanders beweren dat de overheid criteria moet opstellen om te bepalen wie voorrang krijgt bij medische zorg. Maar geen enkel selectie criterium is rechtvaardig. Welk selectie criterium je ook gebruikt, altijd ga je mensen aan een bepaalde maatstaf meten, die willekeurig en subjectief is. Ze zijn wel of niet de gelukkige in de tombola van de te verdelen operaties. Wie onderaan zo'n lijst komt, zal van zijn levensdagen geen kans meer hebben op een operatie.'

'Volgens de tegenstanders mag je nooit selecteren en ze zijn daarom principieel tegen ons nieuwe beleid. Iedereen is het er echter over eens dat je wel moet selecteren, er is nu eenmaal schaarste.' Dunning zegt hierover in zijn rapport *Keuzen in de zorg*: 'Bij schaarste doet zich het probleem van de rechtvaardige verdeling voor. Op dit moment is er in Nederland schaarste met wachtlijsten, achterblijvende zorg voor zwakzinnigen, geestelijk gehandicapten en bejaarden.'

Zo gaat het eraan toe bij een debat volgens de spelregels van deze handleiding. Om beurten komen debaters aan het woord die voor en tegen een stelling pleiten. De sprekers proberen niet elkaar, maar een jury te overtuigen. Wie dat het beste doet, wint het debat. De debatvorm die besproken wordt, lijkt dus op een rechtszaak. Er is een onafhankelijke beoordelaar die beslist. In dat opzicht is er een groot verschil met de meeste discussies waarin de deelnemers zich tot elkaar richten. Een ander verschil is, dat in een debat de sprekers vaste beurten hebben en elkaar niet in de rede mogen vallen. Waar de debatten uit dit boek ook wel wat op lijken, zijn de debatten in de Tweede Kamer en de televisiedebatten tussen lijsttrekkers in verkiezingstijd. De debaters hebben het namelijk ook over maat-

schappelijke problemen. Preciezer gezegd: over een *beleidsvoorstel*, dat wil zeggen: een maatregel of plan om een maatschappelijk probleem op te lossen. Denk aan problemen als de files en het mestoverschot. De oplossing van die problemen, dat wil zeggen het beleidsvoorstel, wordt in een *stelling* aangegeven, bijvoorbeeld:

‘Het autorijden moet veel duurder gemaakt worden’

of

‘Er moet een basisinkomen worden ingevoerd’.

De debaters krijgen deze stelling van tevoren, zodat ze zich op het debat kunnen voorbereiden.

Aan een debat kan door een wisselend aantal mensen deelgenomen worden. Het is bijvoorbeeld mogelijk om met één voorstander en één tegenstander van de stelling te debatteren. De voorstander begint dan met een beurt van bijvoorbeeld 5 minuten, daarna komt de tegenstander 7 minuten aan het woord, waarna de voorstander nog 2 minuten krijgt. Vaak wordt echter met teams van twee voorstanders en twee tegenstanders gewerkt. Dan krijg je natuurlijk meer debatbeurten. Soms worden ploegen nog groter gemaakt. Een goede beurtindeling bij ploegen van twee debaters is:

Eerste opzetbeurt van voorstander 1:	4 minuten
Tweede opzetbeurt van tegenstander 1:	4 minuten
Derde opzetbeurt van voorstander 2:	4 minuten
Vierde opzetbeurt van tegenstander 2:	4 minuten
Eerste verweerbeurt van tegenstander 1:	3 minuten
Eerste verweerbeurt van voorstander 1:	3 minuten
Eerste verweerbeurt van tegenstander 2:	3 minuten
Eerste verweerbeurt van voorstander 2:	3 minuten

Het is zeker niet nodig, maar wel spannend om van het debatteren een wedstrijd te maken. Dan is er een jury nodig die volgens de spelregels de voor- of de tegenstanders tot winnaar uitroept. De regels voor het jureren staan in hoofdstuk 6. Een leuke mogelijkheid is verder om aan een debattoernooi mee te

doen of er zelf een te organiseren. Dat gaat net als bij sporttoernooien, met bijvoorbeeld kwartfinales, halve finales en een slotfinale.

De debatform van dit boek is afgeleid van het Amerikaanse *policy debating*. Er bestaan nog vele andere vormen van debatteren. 'Beleidsdebatteren' lijkt echter de meest leerbare en leerzame debatform. In hoofdstuk 7 worden de achtergronden ervan besproken en worden andere debatformen genoemd.

Waarom zou je oefenen in debatteren?

Voor iemand die de advocatuur of politiek in wil, is het bijzonder nuttig om zich te oefenen in debatteren. Dat behoeft geen betoog. Maar deze handleiding is beslist niet alleen voor toekomstige advocaten en politici bedoeld. In feite is het boek bestemd voor elke hbo- en universitaire student. Iedereen kan namelijk zijn voordeel doen met de theorie van dit boek en met het oefenen in debatteren. Dat vraagt wel om enige toelichting. Dat kan aan de hand van de volgende stelling:

Debatteren = argumenteren + presenteren

Het debatteren volgens dit boek is in de eerste plaats een oefening in *argumenteren*, dat wil zeggen: in het met redelijke argumenten verdedigen en aanvallen van een standpunt. De manier waarop dat hier gebeurt, wijkt af van het normale argumenteren. Dat maakt dit debat echter niet minder nuttig, integendeel. Juist doordat er bij debatteren zwaardere eisen gelden, juist doordat op bepaalde aspecten wordt gehamerd, is debatteren zo'n effectieve oefening. Vergelijk het maar met sporttrainingen waarin ook extra gewerkt wordt aan bepaalde moeilijke onderdelen. Zoals bij voetbal aan het koppen, het geven van een voorzet en het nemen van strafschoppen.

Het bestuderen van dit boek en het deelnemen aan debatten heeft ongetwijfeld voor alle mondelinge én schriftelijke vormen van argumenteren en discussiëren een zeker nut. Dit neemt niet weg dat het vooral leerzaam is voor het verdedigen of bekritisieren van plannen of voorstellen. Denk in de eerste plaats aan een alledaagse discussie met een vriend of vriendin over de keuze van een vakantieoord. Denk verder aan het verdedigen of bekritisieren van een voorstel op een bespreking of vergadering, maar ook aan het schrijven van een beleidsnota voor een bedrijf of overheidsinstelling.

Wat houdt beter leren argumenteren in? In hoofdzaak komt dat op twee dingen neer. In de eerste plaats leer je alle relevante pro's en contra's van een voorstel te vinden. Je leert dat er bij een discussie over een voorstel vaste punten zijn waarbij je, om sterk te staan in een discussie, altijd zo overtuigend mogelijke argumenten moet zien te vinden. In de tweede plaats leer je hoe je als voor- of tegenstander in een discussie over een voorstel zo strategisch mogelijk kunt opereren. Je leert verschillende manieren om een plan te verdedigen en om een plan aan te vallen.

Hoewel het accent bij de hier gekozen variant van debatteren wat meer op het argumenteren valt, is het ook een oefening in *presenteren*. Omdat de debatbeurten mondeling voor een publiek gebracht worden, gaat het bij debatteren om spreken in het openbaar. Voor een deel, zo zul je merken, gaat het dan om voorbereid spreken, voor een ander deel om improviseren.

Doordat een debater onder een zekere druk staat en doordat er grote eisen aan zijn taalgebruik worden gesteld (een debater moet zowel duidelijk als aantrekkelijk zijn), is het debat een soort snelkookpan waarin iemands vermogen om in meer officiële situaties het woord te voeren zich optimaal ontwikkelt. Voor sommigen zijn de spanning en de hoge eisen een barrière om aan het debatteren mee te doen. Anderen beseffen dat de kost voor de baat uitgaat.

Debatteren is niet alleen nuttig, het kan ook heel leuk zijn. Op dit punt bestaan er nogal wat vooroordelen. Sommigen lijkt debatteren veel te competitief. Ook het typisch Amerikaanse wedstrijdelement wordt vaak afgewezen. Gebleken is echter dat grote groepen studenten die vooraf te kennen hadden gegeven tegen het wedstrijd-element te zijn, achteraf verklaarden daar anders over te zijn gaan denken. Ze moesten toegeven dat het kunnen winnen en verliezen juist erg motiveert en dat de spanning die dat oproept ook prettige kanten heeft.

De opbouw en de gebruiksmogelijkheden van dit boek

Dit boek zit als een drietrapsraket in elkaar. Elke volgende raket bevat een lading die iets meer theoretische elementen bevat dan de vorige.

Het boek begint met een beknopte en heel praktische basishandleiding: hoofdstuk 1 tot en met 6. Dit gedeelte kan in een paar uur doorgelezen worden. Je hebt dan een helder inzicht in wat er bij beleidsdebatteren komt kijken. Met behulp van de vele concrete adviezen en voorbeelden kun je je ermee op een debat voorbereiden, aan een debat deelnemen en een debat jureren.

Het tweede gedeelte van dit boek bestaat uit hoofdstukken die steeds twee onderdelen tellen: een paragraaf met extra adviezen en een paragraaf met een verantwoording van de verstrekte adviezen. De paragraaf met extra adviezen is om twee redenen van belang. Ten eerste kan iedere debater die geen advies wil missen er nog wat aanvullende tips in vinden. In vergelijking met degenen die alleen de basishandleiding hebben doorgewerkt, heb je dan een zekere voorsprong in het debat. Ten tweede kan met deze extra adviezen het theoretisch inzicht in met name de argumentatietheorie 'achter' het debatteren aanzienlijk vergroot worden. Bij de extra adviezen wordt namelijk in het algemeen explicieter gebruikgemaakt van argumentatietheoretische inzichten. Die inzichten vergroten niet direct de winstkansen in het debat, maar verdiepen wel de intellectuele vorming.

De paragrafen met een verantwoording van de verstrekte adviezen gaan nog wat dieper op theoretische overwegingen in. De bibliografische aantekeningen achterin het boek vermelden welke debatliteratuur hieraan ten grondslag ligt, zodat het ook mogelijk is deze paragrafen als uitgangspunt voor verdere studie te gebruiken. Behalve voor debat- en argumentatietheoretici zijn deze paragrafen relevant voor debatcoaches en -docenten en voor iedere debater die wel eens wil weten waarom hij of zij zich nu zo nodig aan dit of dat regeltje moet houden.

Het boek bevat tot slot vijf bijlagen. In bijlage 1 is een transcriptie van een debat opgenomen, onder meer handig om snel een concrete indruk van een debat te krijgen. Bijlage 2 biedt hulp bij het documenteren. De laatste drie bijlagen (met een juryrapport, debatstellingen en suggesties voor het opzetten van een debatcursus zijn vooral relevant voor debatdocenten.

Deel 1 Basishandleiding

1 De debatstelling

Aan een debat volgens de spelregels van dit boek begin je niet zomaar. Je moet je grondig voorbereiden, want anders heb je geen schijn van kans om te winnen. Deze voorbereiding begint met het zoeken van argumenten voor en tegen de debatstelling. Het eerste wat je als debater moet weten, is: hoe luidt de debatstelling? Als je niet weet waarover gedebatteerd wordt, kun je net zomin koers zetten als een schipper die de plaats van bestemming niet kent.

Deze stelling wordt meestal door de leider van een debatcursus of de organisatoren van debatwedstrijden vastgesteld en – hopelijk tijdig – aan de deelnemers meegedeeld. Soms zullen de debaters onderling uitmaken over welke stelling ze gaan debatteren. Maar wie de debatstelling ook bedenkt, steeds zullen de bedenkers ervoor moeten zorgen dat de stelling aan twee soorten eisen beantwoordt: logische en educatieve.

Na de bespreking van deze eisen zullen we aangeven welke taken hieruit voor de debaters en de jury voortvloeien. Die worden in dit hoofdstuk overigens slechts heel in het algemeen aangeduid. In de volgende hoofdstukken vind je de uitwerking.

1.1 Eisen aan de debatstelling

Logische eisen

Een debatstelling volgens de spelregels van dit boek moet eruitzien als een *beleidsvoorstel*, dat wil zeggen: de debatstelling moet een voorstel zijn om een maatschappelijk probleem op te lossen. Dit betekent dat er een *actie* voorgesteld dient te worden: het afschaffen van iets overbodigs of schadelijks, het invoeren van iets voordeligs, het verbieden van iets dat ongewenst is, het voorschrijven van iets dat gewenst is enzovoort. In aanvulling op de voorbeelden uit de inleiding geven we nog zeven bruikbare stellingen waarover de afgelopen jaren in Nederland is gedebatteerd.

-
- 1 'De monarchie moet afgeschaft worden'.
 - 2 'De maximumsnelheid op snelwegen moet verhoogd worden tot 120 km per uur'.
 - 3 'Nederland moet een geen-bezwaarsysteem voor orgaandonatie invoeren'.
 - 4 'Werkgevers moet verplicht worden een bepaald quotum allochtonen in dienst te hebben'.
 - 5 'De overheid moet criteria opstellen om te bepalen wie voorrang krijgt bij medische zorg'.
 - 6 'Hogeschool Holland moet bij alle benoemingen bij gelijke geschiktheid de voorkeur geven aan een vrouw'.
 - 7 'Bij belangrijke beslissingen op Europees vlak moet er in Nederland een referendum gehouden worden'.
-

Al deze stellingen bevatten het werkwoord *moeten*. Dat is niet echt noodzakelijk, maar wel heel kenmerkend voor beleidsstellingen. 'Moeten' betekent in dit geval natuurlijk niet 'is gedwongen', het wil zoveel zeggen als: 'de beleidsinstantie doet er verstandig aan tot die en die actie over te gaan'. Het gaat bij beleidsstellingen om iets dat *wenselijk* is, omdat de voorgestelde actie geacht wordt een probleem op te lossen.

In het algemeen gesproken moet een beleidsstelling herleid kunnen worden tot de volgende formule:

Beleidsinstantie X moet het huidige beleid Y vervangen door het nieuwe beleid Z.

De *beleidsinstantie X* zal meestal de nationale overheid zijn. Die instantie kan in de stelling aangeduid zijn ('Nederland'), maar ook als vanzelfsprekend impliciet blijven, zoals in stelling 1 en 2 hiervoor. Ook lokale overheden of overheidsinstellingen kunnen gekozen worden (zie stelling 6).

Het huidige beleid Y, de bestaande aanpak, blijft in de debatstelling bijna altijd onvermeld. Het moet wel mogelijk zijn het bestaande beleid erbij te denken. (Precieze details moeten meestal via documentatie opgespoord worden, zoals later besproken zal worden.) Bij stelling 3, inmiddels door de feiten achterhaald, was dit bestaande beleid bijvoorbeeld: 'de toenmalige bepalingen voor orgaandonatie, het zogenoemde toestemmingssysteem.'

Het nieuwe beleid moet altijd in de stelling genoemd worden. Dat spreekt vanzelf. De vraag is evenwel hoe nauwkeurig dit beleid

aangeduid moet worden. In stelling 6 is dat nogal specifiek gedaan door de vermelding van een vrij concreet *plan*. In stelling 5 daarentegen is geen plan te bekennen en is volstaan met een vage beleidslijn. Bij dit soort vage stellingen moeten de voorstanders van de stelling zelf nog een plan bedenken dat uitvoering geeft aan de stelling. Stelling 4 en 7 illustreren een ander probleem. Stelling 4 bevat de term 'allochtonen', die bij nadere beschouwing vaag is. 'Bij belangrijke beslissingen' in voorbeeld 7 moet verder ingevuld worden. Dergelijke vage termen moeten door de debaters *gedefinieerd* worden.

Educatieve eisen

Behalve met de logische eisen, moeten opstellers van debatstellingen rekening houden met drie educatieve eisen. Dat zijn eisen die voortvloeien uit het feit dat debatteren een oefenvorm is waarvan je, met plezier, wat moet leren.

Ten eerste moet de stelling over een *belangrijk actueel maatschappelijk probleem* gaan. Het onderwerp moet de debaters aanspreken en het moet de moeite lonen zich erin te verdiepen. Kwesties waarover tijdens de voorbereiding in de media gediscussieerd wordt, verdienen de voorkeur. In het ene jaar is dat orgaandonatie en in het andere jaar het voorkeursbeleid voor vrouwen en allochtonen. Andere kwesties, zoals monarchie of republiek, 'gaan langer mee' en die zijn vooral geschikt voor oefendebatten.

Ten tweede dient er *voldoende bereikbare en hanteerbare documentatie* over de stelling te bestaan. Beleidsdebatteren steunt namelijk in hoge mate op documentatie-vooraf. Wanneer de debaters niet op tijd de nodige literatuur kunnen vinden of de literatuur te moeilijk is, kan dat een debat volgens de spelregels behoorlijk frustreren.

Ten derde moet de stelling de voor- en tegenstanders ongeveer gelijke kansen op winst bieden. Deelname aan een toernooi waarin bijvoorbeeld voortdurend de tegenstanders aan het langste eind trekken, is bijzonder demotiverend. Daarom moeten, grof gezegd, de argumenten pro en contra elkaar in evenwicht houden.

1.2 De taken van de debaters en de jury; verdeling van de bewijslast

Als bekend is over welke stelling gedebatteerd wordt, kan het zoeken naar argumenten pro en contra beginnen. Om dat goed te kunnen doen, moet je enig inzicht hebben in de taken van de debaters en de jury. Deze taken zijn afgeleid van het logische doel van het debat als argumentatievorm: *het toetsen van de houdbaarheid van de debatstelling met behulp van pro- en contra-argumenten*.

De taken van de voorstanders

De taak van de debaters die de rol van voorstander krijgen, is de stelling zo goed mogelijk te verdedigen. Zij moeten de jury ervan proberen te overtuigen dat de stelling houdbaar is, dat wil zeggen juist is. Concreter uitgedrukt: zij moeten de jury ervan proberen te overtuigen dat het bestaande beleid vervangen moet worden door het nieuwe beleid. Zij zijn voorstanders van het nieuwe beleid, van het 'geen-bezwaarsysteem', van 'een referendum bij belangrijke Europese kwesties', enzovoort.

Logisch gezien hebben de voorstanders de *bewijslast* in het debat. Dit wil zeggen dat zij, los van hun persoonlijke opvattingen, de juistheid van de debatstelling moeten aantonen. Dit betekent niet dat ze met waterdichte, volkomen onweerlegbare bewijzen moeten komen. Dit soort exacte bewijzen zijn bij beleidsvraagstukken niet te leveren. De bewijslast in een beleidsdebat is vergelijkbaar met de bewijslast in een rechtszaak: een perfect bewijs is niet nodig, overtuigende argumenten zijn voldoende.

De taken van de tegenstanders

De debaters die tegenstander spelen, moeten de stelling zo goed mogelijk aanvallen. Zij moeten op zijn minst zien te bereiken dat de jury na afloop van het debat aan de houdbaarheid of juistheid van de stelling *twijfelt*. Opnieuw concreet gemaakt: zij moeten ernaar streven dat de jury gaat twijfelen of het wel verstandig is het oude beleid in te ruilen voor het nieuwe. Zij zijn tegenstanders van het nieuwe beleid, van 'het geen-bezwaarsysteem', 'een referendum bij belangrijke Europese kwesties', enzovoort.

Het is niet nodig, maar wel toegestaan dat de tegenstanders nog een stapje verder gaan dan twijfel en de jury zelfs van de onhoudbaarheid of onjuistheid van de stelling proberen te overtuigen. Dit betekent dat ze geen twijfel aan de vervanging van oud door nieuw beleid wekken, maar de onwenselijkheid daarvan aantonen.

De taak van de jury

Het is de taak van de jury om na afloop van het debat een oordeel over de houdbaarheid van de stelling uit te spreken. Vóór het debat moet de jury zich blanco opstellen: niet voor en niet tegen de stelling, maar twijfelend aan de houdbaarheid. Aan het eind van het debat moet de jury zich afvragen of de twijfel door de voorstanders is weggenomen. Zo ja (de jury vindt dus dat aangetoond is dat het oude beleid vervangen moet worden door het nieuwe), dan betekent dit voor het debat als wedstrijd dat de voorstanders gewonnen

hebben. Blijft de jury twijfelen of denkt zij zelfs dat de stelling onhoudbaar is, dan winnen de tegenstanders.

1.3 De adviezen op een rij

Als je de rol van debater vertolkt, betekent het bovenstaande dat je om te beginnen te weten moet komen waarover gedebatteerd wordt. Als je zelf een debatstelling formuleert, moet je rekening houden met de volgende eisen:

- 1 De stelling moet een *beleidsvoorstel* inhouden. Het moet bovendien mogelijk zijn de stelling te herleiden tot de formule *beleidsinstantie X moet het huidige beleid Y vervangen door het nieuwe beleid Z*.
- 2 De stelling moet over een *interessant actueel maatschappelijk probleem* gaan.
- 3 Er moet *hanteerbare documentatie* over de stelling te vinden zijn.
- 4 De stelling moet voor- en tegenstanders *gelijke kansen* op winst geven.

Wanneer de stelling eenmaal vaststaat, moet je er het volgende mee doen:

- de stelling herleiden tot de standaardvorm *beleidsinstantie X moet het bestaande beleid Y vervangen door het nieuwe beleid Z*;
- op basis van die herleiding nagaan of er nog een plan bedacht moet worden en/of vage termen omschreven moeten worden;
- vaststellen wat je moet uitzoeken, bijvoorbeeld wat het bestaande beleid precies inhoudt.

Verder moet je je vanaf dit moment inleven in twee rollen met de bijbehorende verplichtingen:

- als voorstander moet je argumenten vinden die overtuigend zijn voor de jury;
- als tegenstander moet je door het leveren van kritiek minimaal twijfel kunnen wekken bij de jury.